

AZ UNGÁR ANIKÓ JELENSÉG

A Gyermekétkeztetési Alapítvány Jótékonysági rendezvényén beszélgettem **Ungár Anikó** bűvésznővel. Itt az ideje megismernünk igazi énjét, ami a külső csillogás mögött van. Sok nőnek mintaként szolgálhat napjaink kiüresedett, csak a külsőségekkel foglalkozó világában, bizonyítva a tételt, hogy nem elég szépnek lenni.

– **Bűvészetével élményt nyújt kicsiknek és nagyoknak, jól gondolom, hogy egyébként is a szociálisan érzékeny, másokért tenni akaró emberek csoportjába tartozik?**

– Rossz érzés látni, hogy jobb sorsra érdemes emberekben ott lakozik a talentum, mégsem adatik meg nekik a lehetőség. Mondják, a szerencse nem más, mint a felkészülés lehetősége.

Amikor a gyerek azt gondolja, hű de tehetséges vagyok, tudatosítani kell benne, hogy igen, de fel is kell készülnöd rá, hogy a szerencse létrejöhessen. Hihetetlen sok tehetség elsikkad, mert nem veszik észre bennük a lehetőséget. A felnőttek, illetve a szülők felelőssége, hogy odafigyeljenek, felfedezzék, mi az, amiben jók a gyerekeik. Aki azt csinálhatja, amiben ügyes, könnyedén csinálja.

Azt is megkockáztatnám, a boldogság egy része, ha olyannal foglalkozol, amit könnyedén csinálsz, mert érzéked van hozzá és belőled fakad. Jó, ha a környezetünk is figyel, a szomszéd is felhívhatja a szomszédja figyelmét, ha észreveszi, valamiben tehetséges annak gyereke, vagy a pedagógusnak ismernie kellene tanuló adottságait. Elszomorít, hogy az emberek ignorálják egymást, nem igazán figyelnek egymásra. Találkozunk, beszélgetünk – banális hangzik. Rohadás van, mindenki rohan. Hiába kérdezzük meg az ismerősünket, hogy van, ez kevés. Elmondja ugyan, de nem biztos, hogy az is érdeklő, velünk mi van. Érzékenyen figyelek másokra, nálam ez természetes. Akik kicsit is reflektorfényben vannak, nem igaz, hogy nem érzik a privilegizált állapotot, hogy észrevételeikkel hatással vannak másokra. Én ilyen vagyok, velem is ilyenek voltak. Azt a szót, hogy hála, nem szeretem, de abszolút értékelem. Szerencsés vagyok, hogy azt tehettem, amihez tehetségem van, hogy a szüleim felfigyeltek erre, és utamra engedtek. Nem tudok úgy élni, hogy önmagam glóriáját élvezzem, anélkül, hogy ne vegyem észre mások helyzetét. Sokszor figyelmeztettem már másokat, ám, igaz, olyat is mondtam, hogy kár bele. Egy jellemző példa: a bűvészkolámba járt egy gyönyörű, de tehetségtelen kislány. Nem volt harmonikus a mozgása, alkalmatlan volt a színpadra. A papa amatőr mágus volt, imádta a bűvészetet, azt gondolta, elég szépnek és lánynak lenni, évekig járatta. Én már az első év után mondtam neki, maradjon a lánynak ez hobbi, ne tápláljon benne hiú reményeket, hogy ebből fog megélni, hogy bűvésznő, hovatovább művész lesz. Nem lehet senkire se ráerőltetni ezt az állapotot. Azt gondolom, akik közszereplők, művészek, sportolók vagy politikusok, mindenképpen felelősek. Odafigyelnek rájuk, ezt a helyzeti előnyt pedig ki kell használni, adni kell, tenni kell. Évekig vastüdőben fekvő tüdőbeteg gyerekekhez jártam karácsonykor. És totál összetörtem ettől. Tükör volt az ágyuk felett, fekvé nézték az előadásomat. Mindenem fáj, a csontom, a bőröm – megrázó volt! Igenis, a nehéz sorsúakra föl kell hívni a figyelmet. A mellrák alapítvány egyik arca vagyok. Jó, hogy ismertségünkkel bevonzzuk az embereket, mert azt mondják, ha mi csináljuk, akkor ez jó dolog, hitelessé válik. Dolgunk jótékonykodni. Sajnos Magyarországon gyerekcipőben jár a jótékonykodás, nincs még kultúrája.

– Szakmájában nemzetközileg elismert, ráadásul nőként sikerült kivívnia a pozícióját. Számított pozitív vagy negatív értelemben, hogy az abszolút férfiak uralta bűvész szakmában nőisége hangsúlyozásával érvényesül?

– Nagyon korán felismertem, ki vagyok, mi vagyok, annak köszönhetően, hogy nagyon korán kiderült, mihez van érzékem. Éppen ezért az önismeret hamar elindult nálam, egyszerűen velejárója lett az életemnek. Föl mered vállalni magadat, hiszen amit

csinálsz, te vagy. Ez természetessé tesz, nem kell szerepet alakítanod, a saját szerepedet játszod. Amire hivatott vagy. Nagyon jól tudtam, hogy nézek ki, mi az előnyöm. Természetesen a külső fontos, ami eszköze is lehet egy előadásnak. Más oldalról megközelítve: ha bármilyen színpadi műfajban egy nő lép föl, akkor elsődlegesen a nőt nézik. A nő, mint alak, mint nimbusz, mint őserő, anya, szépségideál, bármit mond bárki, mindig prioritás.

SIKERES ILLUZIONISTA

Még mielőtt bármit csinál. Mi nők is, szintén a nőt nézzük. Valóban veszélyes dolog nőként olyan szakmát választani, amit férfiak uralnak, ahol az ősz halánték, a frakk, a cylinder, a fehér kamásli, a mandzsetta és minden egyéb eleve misztikumot, varázslatot hoz a színpadra. A nő mindig az asszisztencia volt, valami szép, emelte a színpadi látványt, alátámasztotta a bűvész szenzációját stb. – nehéz volt ebből kitérni. Apukám, aki maga is bűvész volt, tudta ezt. Nem volt női példám a szakmában, hiszen meghökkentően kevés bűvésznő volt. Amikor a női kategória első díját megnyertem 1973-ban Párizsban, a Bűvész Világkongresszuson, mint a világ első női bűvésze, tizenöt nővel versenyeztem. Nem akartunk külön indulni, mégis leválasztottak minket. Mert ugye a bűvészetben is különböző kategóriák vannak, például: a szalonmágia, az illuzionista előadás, aki kártyákkal bűvészkedik, a humoros mágia, és a manipulátor, aki csak kezügyességen alapuló produkciót csinál, mindenféle technikai eszköz nélkül. Utóbbiból választják mindig a Grand prix díjast. Alapítottak hát egy női kategóriát, mert voltak nők! Visszatérve apukámhoz, engem ő tanított be, manipulációs bűvészműtávkönyvekre építette a műsoraimat, úgyhogy a férfiakkal azonos stílusban léptem fel, viszont női előadásban. Nem volt soha példám, nincsenek is ideáljaim. Csodálok embereket, bizonyos művészeket, de nem akarok olyanná válni, mint ők. Nincs, akit követnék, megtaláltam önmagam. Miért akarjak más lenni? Életeret kaptam, van visszhangja annak, amit csinálok, sikereim voltak – szerencsés vagyok. Nálam belülről fakadt a nőies előadásmód. Nem túlzottan, nem vagyok rózsaszín, Barbie baba típus, sem a külsőmben, sem a karakteremben, sem a gondolkodásomban.

– Szerintem ön diva típus.

– Nem állítanám, hogy kihasználtam ezt, de éreztem, ez a siker útja: ötvözete a munkának, és hogy megmaradjak annak, aki valójában vagyok. Ne akarjak a színpadon mássá válni. A rivaldafénybe is azt az *Ungár Anikót* vittem, aki vagyok. Sem ruházattal, sem a bűvészet stílusával, sem tőlem idegen tárgyakkal, sem idegen előadással, sem olyan zenével, amit rám erőltettek volna, nem voltam hajlandó megalkudni.

– Merre tart a bűvészet, melyek az új irányzatok? Tervezi, hogy ön is vált, újít?

– Számomra kulcskérdés, hogy nő vagyok. Fejlődöm, ám van egy determináltsága a pályámnak.

Amikor a színésznő a korának megfelelő szerepet játszik, elfogadható, nem érzed a disszonanciát. *Kurácsi* mamát ötven-hatvan évesen eljátsszák, de *Júliát* nem tudsz játszani ötven évesen. Azt gondolom, bűvésznőt játszani hatvan fölött, nem feltétlen kell. Akkor is, ha jól érzem magam a bőrömben, akkor is, ha dicsérnek, minden áron nem kell maradni a pályán. Mindennek van egy ideje, ha én a modern street magic-et csinálnám, már nem az én korosztályomnak való lenne. Stílusérzékeny vagyok, tudom, hogy mit és meddig. Nekem a színpad áll jól, a színpadot szeretem. Nem szeretek odamenni valakihez pimaszul egy bűvész-trükköt megmutatni, mert az nem az én karakterem, de hiába határozta el, hogy negyven fölött már nem kell bűvészkedni, ötven fölött már nem kell bűvészkedni – végül is, itt vagyok hatvanhat évesen, és jótékonyági előadásokra boldogan adom magam.

– Vállal fellépéseket a jótékonykodáson kívül is?

– Csak olyan fellépést fogadok el, ahol konkrétan rám kíváncsiak, ha egy rendezvényszervező azt mondja, figyelj, bűvészt akarnak itt és itt, ekkor és ekkor, ráérsz-e, akkor azt mondom, hát szabad vagyok, de ha bűvészt akarnak, keressél bűvészt. Hogyha kifejezetten engem szeretnének látni, a személyemre kíváncsiak, akkor arra kíváncsiak,

aki én ma vagyok, de ha nem jutok eszközbe, nem akarok odamenni. Nem szeretnék száználmassá válni. Egy hatvan fölötti nőnek, attól, hogy még elfogadhatóan néz ki, nem biztos, hogy jól áll, ha egy zöld kendőből pirosat varázsol.

– Továbbra is csúcsmódban van, tele energiával, sokan szeretnék tudni a titkát. Ön beérem, ha elárulja, hogy néz ki egy átlagos napja.

– Megkaptam nagy mankóként a szüleimtől, hogy az lehettem, aki vagyok, azt csinálhattam, abból élhettem, amit szerettem, ez nagy boldogság, ha lehetett, soha nem erőltettem magamra semmit az életben. Kiegyensúlyozott vagyok. A fiatalság nem a ráncstalanságot jelenti. Például *Heller Ágnes* olyan friss, olyan aktív, annyira van mondanivalója és véleménye, mai ember, érvényes ember, együtt van a korrallal. Amikor úgy éreztem egy élethelyzetben, hogy az már nem az enyém, továbbléptem. Nyilván könnyű erről így beszélni, utólag – én a negyedik házasságomat élem. Tehát mi magunk változunk. Nem kiáltványt teszek, hogy mindenki váltson, és nyolcvanezerszer menjen férjhez, de szélsőséges kompromisszumokat nem szabad kötni. Merjünk változtatni! Kérdezte a napjaimat. Kevesebbet lépek fel, már nem én vagyok az életem főszereplője, a gyerekek kerülnek előtérbe, ennek ez a rendje, és élvezem.

fotó: Tucsek Tünde

UNGÁR ANIKÓ

Egyébként fatalista vagyok, hiszem, hogy minden azért történik, mert, hogy van egy utunk, amit tudunk egyengetni. A legfontosabb, hogy észrevegyük, mik jönnek felénk. Anyu, az én mamám bölcsen mindig azt mondta gyerekkoromban, ha kétségbe voltam esve, mert valamit nem kaptam meg vagy valami nem sikerült: „Mucikám, az nem lett volna a tied. Azért nem lett a tied, mert nem is illik hozzád, nem neked való.” Hogyha egy vizsga nem sikerült: „Biztos valamiért ez nem a te erősséged, jobban készülj rá!” Megtanított, hogy ne izgassam fel magam, nyugodtan vegyem tudomásul a kudarcot, legfőképpen, hogy ne erőszakoljak ki egy helyzetet, hogy minden áron megtörténjen, vegyem észre, hogy az életben a helyzetek jönnek-mennek, rá kell érezni, mi a tied, és abba belenyúlni. Valahogy úgy mondta, hogy ha rögtön úgy érzem, hogy az enyém, hogy ez szimpatikus, hogy ez családi, na, az a nekem való. Érzékenynek lenni! Mindennapi példa, hogy ha elmész egy üzlet előtt, meglátsz egy táskát vagy ruhát, és az bevonz téged – az te vagy. Ez mindenre vonatkozik: barátok, tárgyak, helyzetek, minden. Az első intuíció, az első impresszió tudat nélküli érzés. Minden mást már a tudatod vezérel, mert talán valami modellre ráerőszakolod magad. Az első hatások az igaziak, amikor még nem a tudat mozgat, és ez a fajta ösztönösség vezérel egész életemben. Átadtam ezt a szemléletet *Gábornak*, és látom, hogy ő is boldog ebben. A „készen kapott” négy és hat éves gyereimmel, a családdal kapcsolatban, ahova bekerültem, ott is ugyanezzel az érzéssel szembesültem. A barátaim meglepetten kérdezték, végiggondoltam-e, négy gyerek, ketten még kicsik! Hogyha végiggondolom, nem mertem volna bevállalni, de mivel az első impresszióm azt az érzést keltette bennem, hogy ezek az én gyerekeim, könnyen ment. Éreztem, hogy olyan közegbe, olyan otthonba, olyan atmoszférába léptem be, ami az enyém. Nem volt idegen, se a szagok, se a stílusok, se a hangok, semmi nem volt idegen, az enyém volt, nem volt min gondolkodni.

– **Mit húzna ki a cilinderéből legszívesebben?**

– Kis dolgot, de nagy hatással. (nevet.) Jó kérdés! A lehetőséget és a szabadságot. A szabadság lehetőségét.

szöveg: Kiss Annamária

Nemrég voltunk *Gábor* fiam (*Baronits Gábor* – a szerk.) premierjén, a Macskafogóban *Grabowskit* játszotta. Olyan hihetetlen érzés volt! Eszembe jutott, amikor a napaliban ültünk, ő hét-nyolc éves volt, ott csüngtünk a rajzfilmen, dúdoltuk a dalokat, nagyon élveztük. Kiabáltam, *Gábor*, gyere, a Macskafogó – és most abban játszik! Ez már az ő ideje. Róluk, a gyerekeinkről szól a dolog. Nagyon szeretem a családi életet, tyúkanyó típus vagyok, imádom főzni, bevásárolni, gondoskodni. Ez az időszak erről szól. Élvezzük a gyerekeink sikereit.

– **Nemrég volt anyák napja. Láttam reggeli műsort vezetni a fiával: aranyos, jól működő páros, látszik, hogy szoros a kapcsolatuk. Mit jelent Önnek az anyaság? Befolyásolta a**

művészetét, hogy megszületett Gábor, és azután, hogy negyedik férje hozott magával még négy fiúgyereket a családba?

– El nem tudtam volna képzelni, hogy ne legyen gyereke. Prioritás a magánéletem a színpaddal szemben. Szerencsés vagyok önmagammal, mert mindent a helyére tudok rakni, mindennek megvolt a maga ideje. Annyira akartam az anyaságot, hogy például harmincöt évesen kaptam egy Las Vegas-i szerződést, ami általában hosszabbodik is, de nem mertem vállalni, egyszerűen úgy éreztem, itt az idő, hogy legyen gyereke. Hazajöttünk a hosszú turnék után, nem rögtön jött, negyven éves voltam, amikor *Gábor* megszületett. Így kellett lennie!